



Latvijas Republikas
Valsts kontrole

26.04.2023.

Valsts kontroles padomes locekle, Ceturtā revīzijas departamenta direktore Inga Vilka

Valsts kontroles sniegto ieteikumu ieviešana Zemkopības ministrijas resorā



Zemkopības ministrija

10 iestādes

t.sk.

ZM centrālais aparāts
3 atvasinātas publiskas personas

5 kapitālsabiedrības

AS "Latvijas valsts meži"

VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi"

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" (99%)

VSIA "Meliorprojekts"

AS "Attīstības finanšu institūcija "Altum"" (30%)



Budžeta izdevumi – **751 milj. euro** (2022.gads)

Bilances kopsumma – **2 809 milj. euro** (31.12.2022.)



2019.-2022.gadā Zemkopības ministrijas resorā pabeigtas



4 finanšu revīzijas

(par 2018., 2019. 2020. un 2021. gada pārskatiem)



1 lietderības revīzija

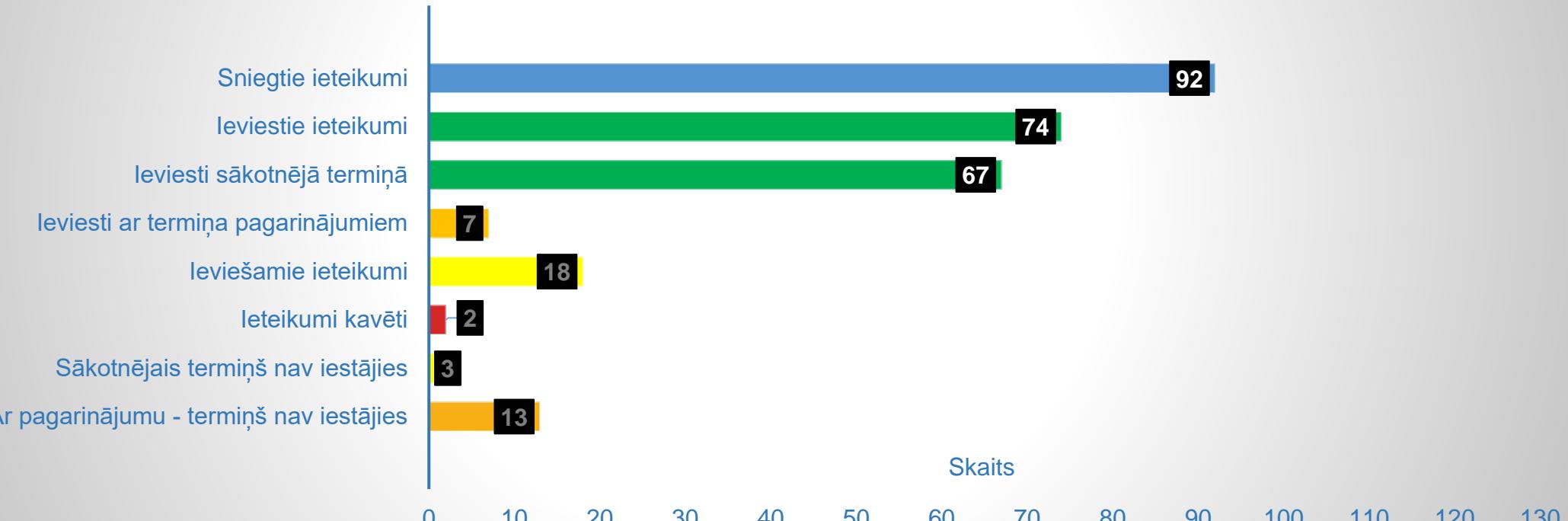
1 atbilstības revīzija

3 apvienotās (atbilstības / lietderības) revīzijas



Informācija par sniegtajiem ieteikumiem un priekšlikumiem

2019.-2022.gadā pabeigtajās revīzijās



Stāvoklis 01.04.2023.



Finanšu revīzijas

Par Zemkopības ministrijas

2018., 2019., 2020. un 2021.gada pārskatiem



Finanšu revīzijas par Zemkopības ministrijas 2018., 2019., 2020. un 2021.gada pārskatiem



Atzinumi par gada pārskata sagatavošanu

**3 atzinumi bez iebildēm
(par 2019., 2020. un 2021.g.)**

1 atteikums sniegt atzinumu (par 2018.g.)

Atzinumi par 4 atbilstības jautājumiem

3 bez iebildēm

1 atteikums sniegt atzinumu

Skatīti 3 galvenie jautājumi



Finanšu revīzijas par Zemkopības ministrijas 2018., 2019., 2020. un 2021.gada pārskatiem



**Kopā sniegti 15 ieteikumi
1 priekšlikums**

13 ieteikumi ieviesti (86%)

2 ieteikumi ieviešanā (14%)



Kā Zemkopības ministrijai sokas ar finanšu jautājumu sakārtošanu?



sakārtota derīgo izrakteņu - kūdras, smilts, grants, māla un aleirīta atradņu uzskaitē



izstrādāta derīgo izrakteņu bilances vērtības noteikšanas un vērtību izmaiņu atspoguļošanas metodika



ZM resorā izstrādātas vienotas pamatnostādnes dienesta autotransporta izmantošanā



ZM resorā ir uzlabota padotības iestāžu savstarpējā sadarbība autoparka pārvaldībā



Ieteikumi atbilstības jautājumu ietvaros



precizēti
normatīvie akti, kas
reglamentē
izmaksas
ārkārtējās un citās
iepriekš
neparedzētās
situācijās



tieka definēti skaidri
glābšanas un
pārstrukturēšanas
atbalsta
piešķiršanas
kritēriji



ZM resorā
jāpilnveido atlīdzības
politika lai izlīdzinātu
būtiskākās atšķirības
starp iestāžu
mēnešalgu grupām
un motivācijas
instrumentu
piešķiršanas kārtība



Lietderības, atbilstības un apvienotās (atbilstības / lietderības revīzijas)



Valsts kontroles revīzijas Zemkopības ministrijas atbildības jomā



Vai lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozares nevalstiskajām organizācijām piešķirtie budžeta līdzekļi ir izmantoti lietderīgi? (Lietderības revīzija 2019)



Vai meliorācijas sistēmu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un efektīva?
(Atbilstības / lietderības revīzija 2020)



Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga sugu apsaimniekošana un tai atbilstoša medību saimniecības uzraudzība?
(Atbilstības / lietderības revīzija 2020)



Zemkopības ministrijas darbība valstij piederošo derīgo izrakteņu apsaimniekošanā (Atbilstības revīzija 2020)



Kā tiek pārvadīta Zemkopības ministrijas ēka?
(Atbilstības / lietderības revīzija 2021)



Lietderības revīzija (2019)

**Vai lauksaimniecības, meža un
zivsaimniecības nozares nevalstiskajām
organizācijām piešķirtie budžeta līdzekļi ir
izmantoti lietderīgi?**



Vai lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozares nevalstiskajām organizācijām piešķirtie budžeta līdzekļi ir izmantoti lietderīgi?

Revīzijas mērķis

pārliecināties vai Zemkopības ministrijas sadarbība ar nozares nevalstiskajām organizācijām ir atklāta un vai tām piešķirtie finanšu līdzekļi veicina mērķtiecīgu un skaidru tās pārraudzībā esošo nozaru attīstību

Galvenie secinājumi

- ZM sadarbība ar lauksaimniecības nozares NVO nav atklāta un izsekojama, lai varētu gūt pārliecību par izsvērtu lēmumu pieņemšanu visas sabiedrības interesēs
- ZM izveidotā šo lauksaimniecības nozares NVO finansējuma kārtība neveicina valsts budžeta līdzekļu lietderīgu izlietojumu
- finansējuma piešķiršana NVO no 3 ZM pārvaldītajiem valsts atbalsta fondiem meža un zivsaimniecības nozaru attīstībai nav pietiekami mērķtiecīga un skaidra, kā arī tika konstatēti uzraudzības trūkumi 2 fondu darbībā



Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Vai lauksaimniecības, meža un zivsaimniecības nozares nevalstiskajām organizācijām piešķirtie budžeta līdzekļi ir izmantoti lietderīgi?



ZM sniegti 27 ieteikumi

27 ieteikumi ieviesti (100%)



Ko Zemkopības ministrija paveica?



ZM ir veikusi pasākumus, lai sadarbība ar NVO un tiesību aktu projektu izstrādes process, līdzdarbojoties NVO, būtu atklāts un caurskatāms



ZM ir sagatavojusi AS "Latvijas valsts meži" ziedojuma līdzekļu piešķiršanas un uzraudzības kārtību, kas paredz projektu administratīvās vērtēšanas kritērijus un LAD kompetenci izvērtēt projektu atbilstību



ZM ir pārvērtējusi valsts atbalsta fondu finansējuma saņemšanas nosacījumus un ir tos harmonizējusi starp fondiem



Likumā ir iekļauts deleģējums MK noteikt Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes sastāvu, funkcijas, pienākumus un uzdevumus



Atbilstības / lietderības revīzija (2020)

Vai meliorācijas sistēmu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un efektīva?



Vai meliorācijas sistēmu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un efektīva?

Revīzijas mērķis

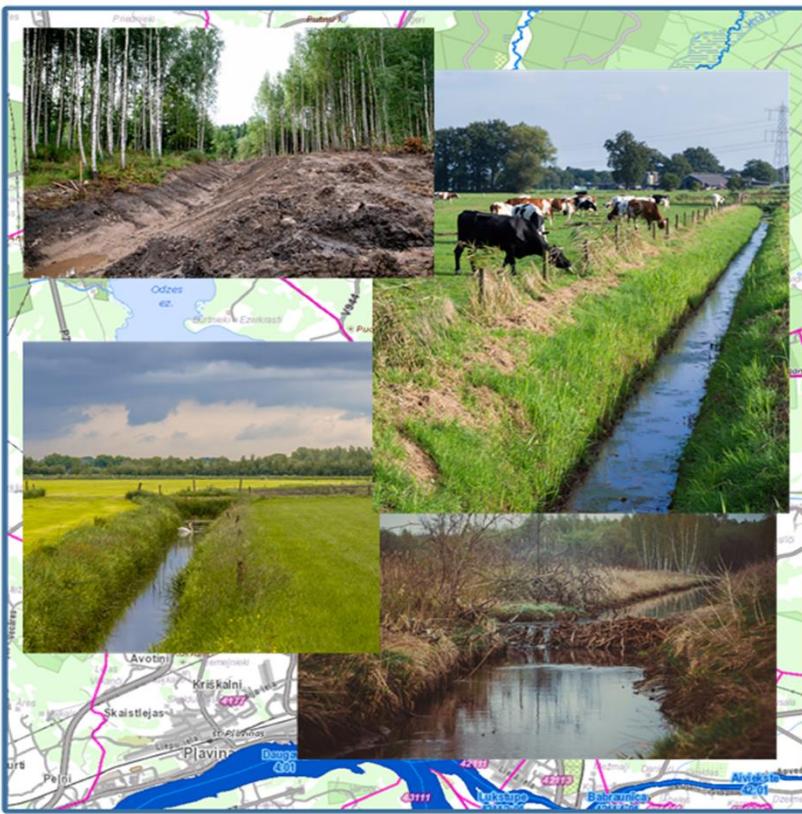
pārliecināties, vai meliorācijas sistēmas tiek apsaimniekotas tā, lai veicinātu zemes mitruma regulāciju un aizsardzību no applūšanas

Galvenie secinājumi

- meliorācijas sistēmu stāvoklis valstī ilgstoši nav apzināts, trūkst ilgtermiņa un īstermiņa plānu, nav vērtēta esošo meliorācijas sistēmu atbilstība mūsdienu saimniekošanas metodēm un klimata pārmaiņām
- neraugoties uz plāna trūkumu, kopš 2007.gada līdz revīzijas noslēguma laikam meliorācijas sistēmu atjaunošanā un uzturēšanā ieguldīti vairāk nekā 230 miljoni euro ES fondu un valsts budžeta līdzekļu
- vienlaicīgi šo, bez skaidri noteiktiem mērķiem veikto, ieguldījumu, efektivitāte nav novērtējama
- lielākajā daļā valsts nozīmes meliorācijas sistēmu atjaunošanas darbi nav veikti vismaz 30 gadus, arī uzturēšanas darbu apjomī nav pietiekami
- nav atrisināts meliorācijas sistēmu uzraudzības jautājums, paļaujoties tikai uz LAD izlases kārtā veiktajām meliorācijas sistēmu kopšanas pārbaudēm lauksaimniecībā izmantojamās zemēs atbalsta saņemšanai pieteikto platību pārbaužu ietvaros



Vai meliorācijas sistēmu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un efektīva?



ZM sniegti 17 ieteikumi

Ieviesti 13 ieteikumi (76%)

4 ieteikumu ieviešana turpinās (24%)



Kā Zemkopības ministrijai sokas?



ir izstrādāts un apstiprināts meliorācijas attīstības plānošanas dokuments «Prioritārie rīcības virzieni meliorācijas politikā 2021.-2027. gadam»



uzlabota valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu un meliorācijas kadastra uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu plānošana un izlietošanas kontrole



jānosaka meliorācijas kadastra informācijas atjaunošanas termini, jāpilnveido atjaunojamo meliorācijas sistēmu vērtēšanas process un kritēriji



jānosaka pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmās veikto darbu izmaksu segšanas administrēšanas iespējas



Atbilstības / lietderības revīzija (2020)
(ZM un VARAM)

**Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga sugu
apsaimniekošana un tai atbilstoša medību
saimniecības uzraudzība?**



Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga sugu apsaimniekošana un tai atbilstoša medību saimniecības uzraudzība?

Revīzijas mērķis

pārliecināties, vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga sugu apsaimniekošana un tai atbilstoša medību saimniecības uzraudzība

Galvenie secinājumi

- nav radīti priekšnoteikumi īpaši aizsargājamo lielo plēsēju sugu apsaimniekošanas izvērtēšanai
- Latvijā nepienācīgi ir ieviestas Dzīivotņu direktīvas prasības lūšu medību regulējumā, kas rada tiesvedību risku nākotnē
- apsaimniekojot pārnadžu populāciju, nav sabalansētas bioloģiskās daudzveidības un ekonomiskās intereses
- VMD īstenotā medību uzraudzība ir pilnveidota, tomēr atsevišķas nepilnības nav novērstas



Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga sugu apsaimniekošana un tai atbilstoša medību saimniecības uzraudzība?



Kopā sniegti 13 ieteikumi

Zemkopības ministrijai – 11 ieteikumi

VARAM – 3 ieteikumi
1 ieteikums kopīgs abām ministrijām

ZM no sniegtajiem 11 ieteikumiem ieviesusi

7 (64%)
VARAM ieviesusi 3 ieteikumus (100%)



Kā Zemkopības ministrijai sokas?



pilnveidota VMD
procedūra, kā tiek
veikta medījamo
dzīvnieku
populācijas
stāvokļa
novērtēšana



Iūsi iekļauti
īpaši
aizsargājamo
sugu sarakstā
un Latvijā
netiek medīti



ZM un VMD
jāpilnveido
pieļaujamā
nomedīšanas
apjoma
noteikšanas
principi un
process



Jāpilnveido medību
kontrole - jāpiešķir
finansējums medību
inspektoru amata
vietām, jāuzlabo
sadarbība ar VP un
mobilajā aplikācijā
jānodrošina medību
vietas reģistrācija



Atbilstības revīzija (2020)

Zemkopības ministrijas darbība valstij piederošo derīgo izrakteņu apsaimniekošanā



Kā Zemkopības ministrija pārvalda valstij piederošu īpašumu – derīgos izrakteņus?

Revīzijas mērķis

noskaidrot, vai Zemkopības ministrijas darbība derīgo izrakteņu apsaimniekošanā ir atbilstoša normatīvajiem aktiem un labai pārvaldībai

Galvenie secinājumi

- ministrijas rīcībā nav ticamas informācijas par tās valdījumā esošo derīgo izrakteņu patieso vērtību, ieguves apjomiem un to faktiskajiem atlikumiem
- ministrija, neveicot pietiekamu uzraudzību pār AS "Latvijas valsts meži" deleģētā uzdevuma – derīgo izrakteņu apsaimniekošana – tiesisku izpildi, nav ievērojusi Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasības, jo AS "Latvijas valsts meži" kūdras ieguves nomas maksas indeksāciju sāka trīs gadus vēlāk, nekā to paredzēja normatīvais regulējums
- pretēji labas pārvaldības principiem ministrija kā valsts meža zemju, tai skaitā tajās ietilpst ošo zemes dzīļu resursu, pārvaldītājs ne pati ir interesējusies, ne zinājusi, ne sabiedrībai sniegusi informāciju par valstij piederošo derīgo izrakteņu vērtību, to apsaimniekošanu un rezultātiem, kā arī ministrijai nav nākotnes redzējuma par derīgo izrakteņu ilgtspējīgu apsaimniekošanu



Kā Zemkopības ministrija pārvalda valstij piederošu īpašumu – derīgos izrakteņus?



Sniegti 6 ieteikumi

4 ieteikumi ir ieviesti (67%)

2 ieteikumi nav ieviesti (kavēti) (33%)



Kā Zemkopības ministrijai sokas?



ir noteikti principi,
pēc kādiem tiek
aprēķināta zemes
dzīļu resursu
produktu
pārdošanas cena
katrā konkrētā
atradnē



ir veikta datu
salīdzināšana ar
derīgo izrakteņu
krājumu bilanci
par derīgo
izrakteņu
atlikumiem



nav apstiprināts
Zemkopības
ministrijas
valdījumā esošo
zemes dzīļu
ilgtspējīgas
apsaimniekošanas
plāns



nav apzināts
iegūtās
kūdras
apjoms, nav
izvērtēta
zemes dzīļu
resursu aktīvu
atdeve,
ekonomiskais
izdevīgums



sabiedrība netiek
sniegta pilnīga
informācija par
ministrijas
darbības
rezultātiem valstij
piederošo zemes
dzīļu resursu
apsaimniekošanā



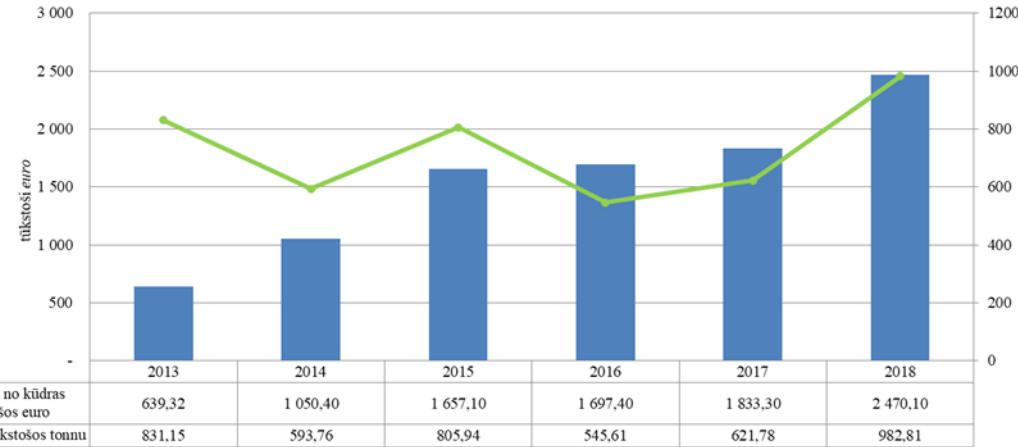
Kavētie ieteikumi

- Lai atbilstoši labas pārvaldības principiem nodrošinātu efektīvu un ilgtspējīgu valstij piederošo derīgo izrakteņu apsaimniekošanu, Zemkopības ministrijai sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un AS “Latvijas valsts meži” izstrādāt Zemkopības ministrijas valdījumā esošo zemes dzīļu ilgtspējīgas apsaimniekošanas plānu, kurā būtu iekļauts skaidri noteikts valsts redzējums derīgo izrakteņu ilgtspējīgā apsaimniekošanā, mērķi, ekonomiskie aprēķini, kā arī plānoti iespējamie ieņēmumi
 - Zemkopības ministrija sadarbībā ar AS “Latvijas valsts meži” ir izstrādājusi «Zemkopības ministrijas valdījumā esošo zemes dzīļu ilgtspējīgas apsaimniekošanas plānu 2023.-2026.g», kurš šobrīd tiek saskaņots no izpildītāja un pasūtītāja puses, un tā galīgā nodevuma datums tiek plānots š.g. maijā

- Zemkopības ministrijai kā valsts meža zemju, tai skaitā tajās ietilpst ošo zemes dzīļu resursu, pārvaldītājai regulāri izvērtēt zemes dzīļu resursu aktīvu atdevi un ekonomisko izdevīgumu, kā arī informēt sabiedrību par ministrijas un AS “Latvijas valsts meži” darbību un rezultātiem valstij piederošo zemes dzīļu resursu apsaimniekošanā
 - Skatīt nākamo slaidu



Revīzijā apkopotie dati un dati pēc revīzijas



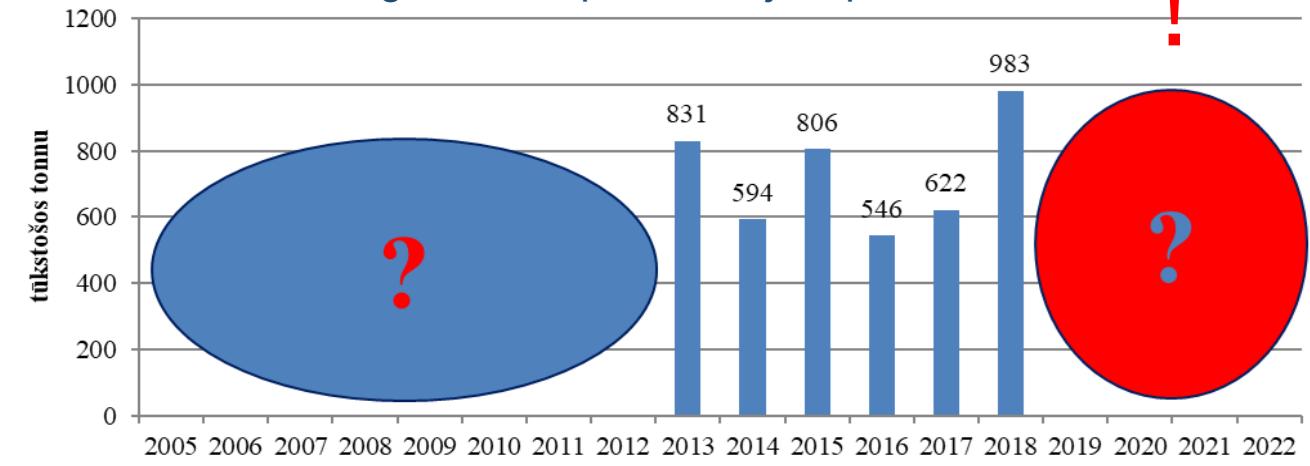
Pēc revīzijas

Revīzijā apkopotie dati

→ AS «Latvijas valsts meži» sola:

- līdz 22.05.2023. apkopot informāciju par kūdras ieguves apjomiem 2019., 2020., 2021.gadā, izvērtēt aktīvu atdevi un ekonomisko izdevīgumu
- publicēt informāciju mājaslapā

Kūdras ieguve LVM pārvaldītajos īpašumos





Atbilstības / lietderības revīzija (2021)

Kā tiek pārvaldīta Zemkopības ministrijas ēka?



Kā tiek pārvaldīta Zemkopības ministrijas ēka?

Revīzijas mērķis

noskaidrot, vai nekustamā īpašuma Republikas laukumā 2, Rīgā, pārvaldīšana tiek organizēta atbilstoši valsts, kā īpašnieces, interesēm

Galvenie secinājumi

- resorā ir izveidota kapitālsabiedrība, kura veic valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanu, bet neraugoties uz to ir decentralizēts īpašumu pārvaldības modelis
- noteiktā telpu nomas maksa nenodrošina ZMNĪ tādu ieņēmumu gūšanu, lai pilnībā segtu nekustamā īpašuma pārvaldīšanas izdevumus, bet ZMNĪ telpu nomas maksas aprēķinā komponenti uzkrājumu veidošanai ir iekļāvusi mazākā apmērā, nekā to pieļauj MK noteikumi
- ZMNĪ neiekasē visus piekritīgos ieņēmumus
- ZMNĪ nav izveidots ēkas uzlabošanas darbu plāns, kurā veicamie darbi būtu sarindoti prioritārā secībā, norādītas prognozētās darbu izmaksas un izpildes laika grafiks



Kā tiek pārvaldīta Zemkopības ministrijas ēka?



ZM un ZMNĪ sniegti 15 ieteikumi

9 ieteikumi ir ieviesti (60%)

6 ieteikumu ieviešana turpinās (40%)

ZM veicis personu atbildības izvērtēšanu

Kā Zemkopības ministrijai sokas?



izvērtēti esošā
valsts
nekustamo
īpašumu
pārvaldīšanas
modeļa
priekšrocības
un trūkumi



ieņēmumi no
nekustamā
īpašuma telpu
nomas sedz
nekustamā
īpašuma
pārvaldīšanas
izdevumus
iznomāšanas
periodā



ZMNĪ ir
noteikusi
kārtību par
nekustamā
īpašuma
nomas maksas
noteikšanu un
pārskatīšanu



ZM jāizvērtē
iespējas
stiprināt ZMNĪ
kapacitāti
nekustamo
īpašumu
pārvaldīšanas
jomā, vai šo
funkciju deleģēt
citai struktūrai



Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Skanstes iela 50, Rīgā, LV-1013
Tālrunis: 67017500
E-pasts: pasts@lrvk.gov.lv
FB/Twitter: @Vkontrole

